

РЕШЕНИЕ

№ 575

гр. Варна, 10.05.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ВАРНА, V СЪСТАВ, в публично заседание на дванадесети април през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Деспина Г. Георгиева

Членове: Златина Ив. Кавърджикова
Иванка Д. Дрингова

при участието на секретаря Доника Здр. Х.
като разгледа докладваното от Иванка Д. Дрингова Въззивно гражданско дело № 20223100500550 по описа за 2022 година

Производството е по реда на чл.258 и сл. от ГПК.

Образувано е по въззивна жалба вх. № 4698/25.01.2022г. от ИВ. П. СЛ., ЕГН ***** от гр. Пл***** чрез особения му представител адв. П. Т. от ВАК, съдебен адрес гр. Варна, ул. „Баба Рада“ № 20-22, ет.1, офис 1, срещу решение № 2289 от 21.01.2022г., постановено по гр.дело № 10533/2020г. на Варненския районен съд, 48-ми състав, с което въззивникът е осъден да заплати на „БДЖ – ПП“ ЕООД, Поделение за пътнически превози – Горна Оряховица, с ЕИК 1754056470213, със седалище и адрес на управление: гр. Горна Оряховица, ул. „Цар Освободител“ № 112а, представлявано от директора си С.Ст.Г., на основание чл. 79, ал. 1 от ЗЗД, вр. с чл. 229, ал. 4 КТ сумата от 2265,29 лв., дължима по договор № 41 от 08.07.2019г. за придобиване на професионална квалификация и правоспособност, от която сумата от 571 лв., представляваща изплатена от ищеца учебна такса на Центъра за професионално обучение „БДЖ“ към „ХБДЖ“ ЕАД от раздел II, чл. 5 от договора за обучението на ответника за периода от 08.07.2019г. до 14.10.2019г., сумата от 1553,44 лв., представляваща изплатени суми за месечна издръжка на основание раздел II, чл. 6 от договора на ответника за периода от 08.07.2019г. до 14.10.2019г. и сумата от 140,85 лв., представляваща разходи за практическо обучение като стажант, направени от ищеца за обучението на ответника за периода от 08.07.2019г. до 14.10.2019г., ведно със законната лихва върху главницата от 2265,29 лв., считано от датата на подаване на исковата молба в съда-28.08.2020г. до окончателното ѝ изплащане.

В жалбата е изложено становище за неправилност и незаконосъобразност на

обжалваното решение. Въззивникът счита, че по делото не са събрани доказателства за негово виновно поведение, за да се ангажира договорната му отговорност. Намира, че поел единствено задължение да се яви на учебните занятия в периода от 08.07.2019г. до 01.10.2019г., но не и да се явява и да издържа успешно финалните изпити, вкл. и практически такъв. Освен това не бил предварително уведомен за датата на изпитите, за да се приеме, че неявяването му на практическия изпит е по негова вина. Дори и да се приеме, че по силата на договора е поел задължение да се яви на изпитите, то счита, че страните не са уговорили краен срок, до който следва то да бъде изпълнено. Счита, че приложение следва да намери чл.232, ал.3 от КТ, като се отчете обстоятелството, че се е явил на теоретичния изпит, но не се е явил на практичния такъв и исковата претенция следва да бъде редуцирана. Намира, че не поканен валидно да плати процесните суми, тъй като поканата за доброволно изпълнение не му е връчена редовно. Отправя искане за отмяна на обжалваното решение и за постановяване на друго, с което да се отхвърлят в цялост предявените искиви претенции, като неоснователни.

В срока по чл.263, ал.1 от ГПК е постъпил отговор от насрещната страна по жалбата, в който е изложено становище за неоснователност на оплакванията срещу решението, което намира за правилно и законосъобразно. Претендира се присъждане на направените съдебни разноски пред въззивната инстанция.

За да се произнесе по спора, съдът съобрази следното:

Производството пред ВРС е образувано въз основа на искова молба от „БДЖ – ПП“ ЕООД, Поделение за пътнически превози – Горна Оряховица срещу ИВ. П. СЛ., с която е предявен иск с правно основание чл. 229, ал. 4 от КТ за заплащане на сумата в общ размер от 2265,29 лв., дължима по договор № 41 от 08.07.2019г. за придобиване на професионална квалификация и правоспособност „Кондуктор" и „Маневрен стрелочник", включваща: 1/ сумата от 571 лв., представляваща изплатена от ищеца учебна такса на Центъра за професионално обучение „БДЖ" към „ХБДЖ" ЕАД от раздел II, чл. 5 от договора за обучението на ответника за периода от 08.07.2019г. до 14.10.2019г.; 2/ сумата от 1553,44 лв., представляваща изплатени суми за месечна издръжка на основание раздел II, чл. 6 от договора на ответника за периода от 08.07.2019г. до 14.10.2019г.; 3/ сумата от 140,85 лв., представляваща разходи за практическо обучение като стажант, направени от ищеца за обучението на ответника за периода от 08.07.2019г. до 14.10.2019г., ведно със законната лихва върху главницата, считано от датата на подаване на исковата молба в съда до окончателното ѝ изплащане.

В исковата молба ищецът излага, че между страните по делото е сключен договор № 41 от 08.07.2019г. за придобиване на професионална квалификация и правоспособност „Кондуктор" и „Маневрен стрелочник" от ответника. Последният не е завършил обучението по договора. Позовава се на раздел IV, т. 14 от договора, в която е предвидена отговорността на обучаемия при виновно неизпълнение на договора. Ищецът сочи, че исковата претенция съставлява направените разходи за обучение на ответника. Твърди се, че с писмо с изх. № 51-06-5/16.01.2020г. ответникът е поканен да заплати доброволно тези разходи, но

изпълнение не е последвало.

В срока по чл. 131 от ГПК ответникът, чрез назначения му особен представител, оспорва иска. Счита, че липсват както твърдения, така и доказателства, за наличието на виновно поведение от страна на обучаемия, за да се приеме, че ищецът разполага с право да приложи нормата на чл. 14 от договора. Съобразно чл. 9 и 10 от договора счита, че ответникът е поел единствено задължение да се яви на учебните занятия, провеждани за периода от 08.07.2019г. до 01.10.2019г., но не и да се явява и издържа успешно на финалните изпити, в това число практичен такъв. Ответникът възразява, че дори и да се приеме, че по силата на самият договор е поел задължение да се яви на финалните изпити, страните не са уговорили краен срок, до който следва да бъде сторено това. Сочи, че следва да бъде отчетено, че обучаемият се е явил на теоретичния изпит, но не се е явил на практичния такъв. Възразява, че липсва доказателство за уведомяване на длъжника за заплащане на дължимите суми.

С обжалваното решение предявените искове са уважени изцяло.

Решението на първоинстанционния съд съдържа реквизитите по чл. 236 ГПК и е действително, произнасянето съответства на предявеното искане и правото на иск е надлежно упражнено, поради което производството и решението са допустими.

Съгласно чл.269 от ГПК въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, а по допустимостта – в обжалваната му част. По отношение на неправилността на първоинстанционния съдебен акт, съобразно разпореждането на чл.269, ал.1 изр.второ ГПК, въззивният съд е ограничен от посочените в жалбата оплаквания.

Варненският окръжен съд, с оглед наведените оплаквания и след преценка на събраните доказателства, приема за установено от фактическа страна следното:

Със заповед № 183/03.07.2019г. на директора на ЦПО към „Холдинг БДЖ“ ЕАД е разпоредено провеждане на курс за придобиване на професионална квалификация „кондуктор и маневрен стрелочник“ и правоспособност „кондуктор“ и „маневрен стрелочник“ с приложен график на учебните занятия през периода от 08.07.2019г. до 21.08.2019г.

С договор № 41 за придобиване на професионална квалификация и правоспособност от 08.07.2019г. ищецът се е задължил, а ответникът е приел да бъде включен в курс за придобиване на професионална квалификация и правоспособност, организиран от Център за професионално обучение „Холдинг БДЖ“ ЕАД по одобрен учебен план и график на учебните занятия. След успешното завършване на обучението ответникът се е задължил да постъпи на работа и да работи в системата на ищцовото дружество на длъжността, за която е обучаван, за срок от три години. В т. 14 от раздел IV е уговорено, че ако ответникът по своя вина, поради слаб успех, или изобщо не завърши обучението, включително и на една поправителна сесия, той възстановява всички направени разходи за това /стойността на курса, изплатена издръжка, разходи за допълнителни възнаграждения на обучаващото го лице и др./.

От общ протокол № 322/14.10.2019г. на комисията за резултатите по теория и практика за придобиване на правоспособност „кондуктор“, е че ответникът се е явил на изпит по теория, но не и по практика.

Видно от справка разход на средства от работодателя за обучение на ИВ. П. СЛ. за придобиване на професионална квалификация и правоспособност и представените платежни нареждания таксата за обучение по договора от 08.07.2019г. е в размер на 571 лв., изплатената месечна издръжка за периода от 08.07.2019г. до 11.09.2019г. – 1553,44 лв., разходът за обучение като стажант – 140,85 лв.

С писмо изх. № 51-06-5/16.01.2020г., разписка и известие за доставяне се установява, че ищецът е поканил ответника да заплати дължима по договора неустойка, изпращайки писмо с обратна разписка, което се е върнало с гриф „непотърсена“.

Представени са заповед № 905/21.08.2019г., справка за м.август 2019г., справка за м.септември 2019г., заповед № 905/21.08.2019г., справка за м.октомври 2019г., от които е видно, че във връзка с проведения курс на обучение на ответника ищецът е направил разходи за учителите.

От заповед №40-01-1/02.01.2020г. за провеждане на изпити по теория и практика за придобиване на правоспособност „кондуктор“ и списъка към нея е видно, че Ив.Ст. е включено в изпита.

По делото са събрани и гласни доказателства по искане на ищеца посредством разпит на свидетеля Д. К. ХР., която излага, че работи при ищеца на длъжност ст. експерт „Управление на Човешките ресурси“. Познава ответника, който през 2019г. участвал в организиран от нея курс за „Кондуктор“ и „Маневрен стрелочник“, след подадено по обява заявление, проведено кастинг - интервю с нарочна комисия и уведомяване по телефона за началото на обучението, състоящо се от теория с практическа част и стаж, организиран по местоживееене. При започване на курса, в залата, в която се провежда той, свидетелката слагала график за обучение. След успешното завършване на стажа, тя разговаряла с всеки един от курсистите и се насрочвали изпити. Сочил, че ответникът се е явявал на теоретичното обучение и на стажа, положил е и изпитите за теория и практика за професионална квалификация, но не и изпитите за правоспособност, провеждани във влаковете и на място. Няколкократно правила опити да се свърже с обучаемия за провеждане на изпитите, включително и с втора група, но същият не вдигал телефона си. Успяла да се свърже с баща му, от когото узнала, че ответникът е заминал в София. Сочил, че той знае за изпитите от започването на курса, а и самите изпитващи информират курсистите за изпитните дати. След приключването на изпитите уведомила Центъра за професионално обучение в София, че лицето не се е явило, за да се насрочи след около три - четири месеца поправителна изпитна сесия с други видове курсове от януари 2021г. за същата длъжност в други градове. Сочил, че не могла да се свърже по телефона с ответника, за да му съобщи за поправителната сесия.

От заключението на вещото лице ЯНК. Л. по проведената съдебно – счетоводна експертиза, което съдът кредитира като компетентно дадено и неоспорено от страните по

делото, учебната такса по договор за придобиване на професионална квалификация и правоспособност от 08.07.2019г. е в размер на 571 лв. Изплатени са суми за месечна издръжка в размер на 1553.44 лв. за периода от 08.07.2019г. до 01.10.2019г., изчислена в календарни дни върху 560 лв. месечно. Разходите за практическо обучение са в размер на 140,85 лв., от които заплатено възнаграждение на учителя А. от 65,04 лв., на Маринова от 52,71 лв., на 8 обучители за м. 09 и 10.2019г. – 23,10 лв. Общо направените разходи от ищеца по курса са 2265,29 лв.

Гореизложената фактическа обстановка обуславя следните правни изводи:

С разпоредбата на чл. 229 от КТ е уреден характера на договора за придобиване на квалификация, задълженията на страните по него, а с ал. 4 е прието, че при виновно неизпълнение на задълженията по ал.2 и ал.3, доколкото не е уговорено друго, неизправната страна отговаря съгласно гражданския закон. В конкретния случай, в чл.14 от договор № 41 за придобиване на професионална квалификация и правоспособност от 08.07.2019г. страните изрично са уговорили, че ако ответникът по своя вина, поради слаб успех или изобщо не завърши обучението, включително и на една поправителна сесия, той възстановява всички направени разходи за това /стойността на курса, изплатена издръжка, разходи за допълнителни възнаграждения на обучаващото го лице и др./. Посочената договорна клауза има характер на неустойка, доколкото ясно са определи начина на формиране на дължимото обезщетение.

Фактическият състав на отговорността за неустойка включва установяване на неизпълнено договорно задължение от неизправната страна и на вина за неизпълнението. В случая е безспорно между страните съществуването на облигационно правоотношение помежду им, основано на договор за придобиване на професионална квалификация и правоспособност. От съвкупната преценка на събраните по делото доказателства се установява, че ищецът е изпълнил поетите договорни задължения, като е заплатил таксата за обучение на ответника в размер на 571 лв., както и му е заплащал месечна издръжка в размер от 560 лв. през време на обучението. В тежест на ответника е да установи изпълнение на поетите по т.9 и т.10 задължения – да завърши обучението си в сроковете, определени в учебния план и след завършване на обучение да постъпи на работа при ищеца на длъжността, за която е обучаван, за срок от три години. Анализът на доказателствения материал по делото налага извода, че ответникът не е завършил обучението си, тъй като се е явил единствено на теоретичния изпит, но не и този по практика, поради което не е успял да се дипломира и да придобие професионалната квалификация и правоспособност, респ. да започне работа в дружеството. От показанията на св. Х. се установява, че ответникът се е явил и издържал изпита за професионална квалификация, но не и изпита за правоспособност. Същата няколкократно правила опити да се свърже с обучаемия за провеждане на изпитите, включително и с втора група, но същият не вдигал телефона си, а от разговор с баща му узнала, че ответникът е заминал в София. Сочи също, че не могла да се свърже по телефона с ответника, за да му съобщи за поправителната сесия. Като несъстоятелни се преценяват релевираните в жалбата оплаквания, че е поел единствено

задължение да се яви на учебните занятия в периода от 08.07.2019г. до 01.10.2019г., но не и да се явява и да издържи успешно финалните изпити, вкл. и практически такъв, както и че няма вина, тъй като не бил предварително уведомен за датата на изпитите, а и страните не били уговорили краен срок, до който следва да бъде изпълнен договора. В процесния договор и графика на учебните занятия ясно са разписани продължителността на обучението по теория и практика, мястото на провеждането му, както и че курсът на обучение ще завърши с изпити за професионална квалификация и за правоспособност, след приключване на производствения стаж, съгласно заповед на директора на ЦПО „БДЖ“ ЕАД. Ищецът не е поел задължение да уведомява ответника за датата на провеждане на изпитите, доколкото същите се определят от друго структурно звено в дружеството и се предполага, че обучаемият има задължението да следи за същите. Що се касае за срока на изпълнение на задълженията по договора, то същият е очертан в чл. 9, а именно в сроковете, определени от учебния план и графика на учебните планове. Видно от заповед №40-01-1/02.01.2020г., ответникът е бил включен и в списъка за провеждане на изпити по теория и практика за придобиване на правоспособност „кондуктор“ на друга група, следваща по време неговото обучение, т.е. същият е имал възможност да се яви и на поправителна сесия. Не се твърди, а и не се установи невиновна невъзможност за неизпълнението на ответника. Напротив, незавършването на обучение е следствие на неполагането на изпита за правоспособност в срока на обучението му, вкл. и на поправителната сесия, което е довело до виновното му неизпълнение на поетото по чл.9 от договора задължение. Установеното наличие на изискуемите предпоставки на предявения иск резултатива в неговата основателност.

Страните са уговорили размера на неустойката по договора като сбор от направените разходи по обучението. Ето защо, след съобразяване на възприетото заключение на вещото лице, следва да се приеме, че размерът на неустойката по договор за придобиване на професионална квалификация и правоспособност от 08.07.2019г. е в размер на 2265,29 лв. и включва заплатената учебна такса от 571 лв., изплатени суми за месечна издръжка в общ размер от 1553,44 лв. за периода от 08.07.2019г. до 01.10.2019г. и разходите за практическо обучение в общ размер от 140,85 лв. Доколкото в случая се касае за договорна неустойка, не е приложима разпоредбата на чл.232, ал.3 от КТ, касаеща друга правна хипотеза. Искът е доказан и по размер.

Основателността на последното възражение на въззивника, че не е поканен валидно да плати процесната сума, тъй като поканата за доброволно изпълнение не му е връчена редовно, би имала значение ако въззиваемото дружество бе претендирало обезщетение за забавено плащане за период до предявяване на исковата молба в съда. Такова обезщетение не се претендира, а самата искова молба представлява покана за плащане на процесната сума.

По изложените съображения и в рамките на въззивните оплаквания настоящият състав намира предявения иск за заплащане на неустойка поради неизпълнение на договорно задължение за основателен и следва да бъде уважен изцяло.

Като е достигнал до идентични правни изводи, първоинстанционният съд е

постановил правилен и законосъобразен акт, който следва да бъде потвърден.

Съобразно отправеното искане и на основание чл.78, ал. 3 от ГПК въззивникът следва да заплати на въззиваемата страна сумата от 388 лв., представляваща сторени разноски във въззивното производство за заплащане на адвокатско възнаграждение.

Въззиваемата страна следва да заплати на особения представител на въззивника адвокатско възнаграждение за въззивната инстанция в размер на 388,57 лв., определено по реда на чл.47, ал.6, изр. второ от ГПК вр. чл.7, ал.2, т.2 от Наредба № 1 от 09.07.2004г. за минималните адвокатски възнаграждения.

Воден от горното, съставът на Варненски окръжен съд

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 2289 от 21.01.2022г., постановено по гр.дело № 10533/2020г. на Варненския районен съд, XLVIII-ми състав, с което ИВ. П. СЛ., ЕГН ***** от гр. ***** е осъден да заплати на „БДЖ – ПП“ ЕООД, Поделение за пътнически превози – Горна Оряховица, с ЕИК 1754056470213, със седалище и адрес на управление: гр. Горна Оряховица, ул. „Цар Освободител“ № 112а, представлявано от директора си С.Ст.Г., сумата от 2265,29 лв., представляваща неустойка по договор № 41 от 08.07.2019г. за придобиване на професионална квалификация и правоспособност, на основание чл. 92, ал. 1 от ЗЗД, вр. с чл. 229, ал. 4 КТ, ведно със законната лихва върху главницата, считано от датата на подаване на исковата молба в съда - 28.08.2020г. до окончателното ѝ изплащане.

ОСЪЖДА ИВ. П. СЛ., ЕГН ***** от гр. ***** да заплати на на „БДЖ – ПП“ ЕООД, Поделение за пътнически превози – Горна Оряховица, с ЕИК 1754056470213, със седалище и адрес на управление: гр. Горна Оряховица, ул. „Цар Освободител“ № 112а, представлявано от директора си С.Ст.Г., сумата от **388 лв. /триста осемдесет и осем лева/**, представляваща направени разноски пред въззивната инстанция.

ОСЪЖДА „БДЖ – ПП“ ЕООД, Поделение за пътнически превози – Горна Оряховица, с ЕИК 1754056470213, със седалище и адрес на управление: гр. Горна Оряховица, ул. „Цар Освободител“ № 112а, представлявано от директора си С.Ст.Г., да заплати на адв. П. Т. от ВАК, съдебен адрес гр. Варна, ул. „Баба Рада“ № 20-22, ет.1, офис 1 сумата от **388,57 лв. /триста осемдесет и осем лева и петдесет и седем стотинки/**, представляваща адвокатско възнаграждение на особения представител на въззивника за въззивната инстанция.

Решението не подлежи на обжалване, на осн. чл. 280, ал. 3, т.1 от КТ.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____